

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. z odrośnięciem do domu 2 zł. 75 gr. Za kredyty 5 złotych. Dla odbierających piśmie na miejscu 2 zł. 25 gr. odnowa francuski waleriazajmowa. Cena pojedynczego numeru 200.000 mk. Konto czekowe w Poczcie Kasie Oszczędności Nr. 61206.

CENY OGŁOSZEŃ: Za pierwszą milimetrówą jednokolumnową lub jego miejsce na I kolumnie i w tekście 12 groszy netto i III kolumnie 8 gr. - IV kolumnie 6 gr. - nad-tłum 12 gr. - fr. waler. Drobiazgi ogłoszeń po 100.000 mk. za wyraz. Ogłoszenia w numerach niedzielnych i świątecznych o 25 proc. drożej.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Adres Redakcji i Administracji: CZESTOCHOWA, ul. PANNY MARYI Nr. 52. Telefon Nr. 80. Skrytka pocztowa Nr. 45.

Na zasadzie uchwał Zjazdu Związku Prasy Prowincjonalnej wszystkie korespondencje, zapowiedzi, wzmianki instytucji prywatnych i społecznych podlegają opłacie.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia.

Teatr „ODEON“

Program od wtorku 25 do piątku 28 Marca.

„CLOU“ SEZONU!

TYLKO 4 DNI!

„CLOU“ SEZONU!

Najwspanialszy, najwytworniejszy, najsensacyjniejszy i najefektowniejszy. Dawno oczekiwany nadzwyczajny film Sezonu!

SZAŁ NAMIETNOŚCI

Monumentalny dramat w 2-ch serjach wyświetlanych jednocześnie

Serja 1-a

SZAŁ NAMIETNOŚCI

Dramat w 5-ciu aktach.

Obraz wytwórni amerykańskiej „PARAMOUNT“ według słynnej powieści LEONARDA MERRICKS'A. Rzecz dzieje się w El Passoa w Meksyku, oraz w Bombaju w Indjach.

W ROLACH GŁÓWNYCH:

Dorota Dalton
jako sprzedawczyni cygar.

Mildred Harris
jako tancerka paryska.

Conrad Nagel
jako były żołnierz

Teodor Kozłowski
jako właściciel kantyny.

Reżyserja najbardziej genialnego reżysera Ameryki **Cecil B. de Mille'a** Szał Namiętności jest jego najlepszym arcydziełem.

Streszczenie obydwóch serji w programach:

Początek obrazu o 5-ej, 7-ej i 9-ej wieczorem.

Na program dzisiejszy z powodu kolosalnych kosztów Ceny miejsc podwyższone.

Indywidualna bilety bezpłatnie ważne tylko na pierwszy szan.

Mowa Ojca św. na Konsystorzu

Rzym. Na tajnym posiedzeniu konsystorza, zwołanem w sprawie mianowania kardynałami arcybiskupów z Chicago i Nowego Jorku, Papież wygłosił dłuższe przemówienie. Ojciec Święty wyraził swe zadowolenie z powodu uległości wobec kościoła, okazanej przez katolików francuskich, którzy zgodzili się na wyniki rokowań, dotyczących związków diecezjalnych. Następnie Ojciec Św. dał wyraz swemu ubolewaniu z powodu położenia, w jakim znajduje się arcybiskup Ciesplak oraz inni duchowni rosyjscy, uwięzieni przez bolszewików. Papież zaleca dalsze zbieranie składek na sieroty oraz inne osoby, które wolały o pomoc do całego świata. Stolica święta—mówił Papież — wyraża podziękowanie St. Zjednoczonym za tyle objawów uczucia miłosierdzia. Mówiąc o Włoszech, Papież wyraził swoją radość z powodu powrotu do

szkół znaku krzyżyka, ponownego podjęcia nauczania religijnego oraz z powodu zawieszenia ustaw, skierowanych przeciwko, pobożnym dziełom. — W dalszym ciągu Ojciec Św. wyraził swe zadowolenie z powodu poprawy stosunków ekonomicznych oraz uwolnienia od służby wojskowej duchowieństwa, podkreślił jednak, że kościół nie mógłby wyrzec się swego prawa swobodnego dysponowania w dziedzinie swej wyjątkowej kompetencji, oraz uważa, że wzmiankowane odstępstwa są tylko częściowym przywróceniem tego prawa, przysługującego Kościołowi. Wreszcie Ojciec Św. wyraża swe zadowolenie z powodu wyniku pierwszego zjazdu ekonomicznego w Chinach oraz mającej się odbyć w przyszłym roku kościelnym uroczystości otwarcia wystawy misjonarzy, zaznaczając przytem, że liczy na wybitną pomoc w tej sprawie całego świata katolickiego.

Pokrzywdzenie Polski w reparacjach niemieckich

Folaka otrzymała o 8 milionów mk w złocie mniej, niżeli Czechosłowacja

Paryż. Komisja reparacyjna wydała komunikat w sprawie reparacji dokonanej do dnia 31 grudnia 1923 r. na ogół na sumę 5,692,246,000 mk. w złocie, z czego 1,903,190,000 marek w naturze, 368,512,000 w ustąpionych wartościach. Anglja otrzymała z tego 318,882,000, Francja 1,804,192,000 mk., Włochy 387,932,000, Belgja 1,732,756,000, Japonja 68,368,000, Serbja 262,500,000, Grecja 20,674,000, Polska 15,120,000, Ru-

muna 33,914,000, Czecho-Słowacja 23,153,000, Portugalia 14,885,000. Całość sum nierozdzielonych albo pozostających w zawieszeniu wynosi 2,719,003,000 mk. Całość ogólnych reparacji uskutecz-nionych przez Niemcy wynosi marek 8,411,389,000 w złocie.

Polska otrzymała zatem tylko tyle co Portugalia! Czecho-Słowacja, której Niemcy niczem nie uszkodziłi, otrzymała o 8 milj. mk. w złocie więcej niż Polska.

Do Ogółu

Żydowskiego Kupiectwa i Przemysłu!!!

Niniejszem zwracamy się z napomnieniem do tych członków naszego Stowarzyszenia, którzy dotychczas nie zakupili akcji Banku Polskiego, aby, ze względu na **Kończący się w dniu 31-go b. m.** termin subskrypcji — pospieszyli spełnić obowiązek obywatelski i w miarę możliwości zakupili wspomniane akcje

Zarząd Stowarzyszenia Fabrykantów i Kupców w Częstochowie.

Dom Przemysłowo-Handlowy

Zdzisław Ryłski

Częstochowa - Kościuszki 49.
Telefon 1-86. 0000

POSTARZKA

Nawozy sztuczne (superfosfat, żuźle Thomasa), solę potasowe, kaimię azotniak) w ładunkach wagonowych wprost z fabryk i drobnych ze składu.

Maszyny rolnicze.

TELEGRAMY

Alarmujące pogłoski berlińskie

Berlin. W Berlinie wczoraj wieczorem rozprzeszczerzane były wiadomości, jakoby wojska rosyjskie na granicy. Mandżurji otrzymały rozkaz przekroczenia granicy chińskiej. Akt ten ma się odbyć bez uzupelnienia go przez akt wypowiedzenia wojny. W specjal-

nej nocy Moskwa ma zawiadomić rząd chiński, że krok ten nosi charakter wojskowej presji wobec zgwałcenia przez Chiny międzynarodowego zobowiązania podpisu, zaciągniętego przez Chiny w stosunku do Rosji. Potwierdzenia powyższych wiadomości nie można było uzyskać.

Sowiety gromadzą wojska na granicy w Mandżurji. Londyn. Londyńskie dzienniki przepełnione są alarmującymi wiadomościami o przygotowaniach wojennych rosyjskich na granicach Mandżurji. W okolicy Nikolska zgromadzone 150,000 ludzi, wielkie ilości materiału wojennego oraz silną eskadrę lotniczą.

Presztrowanie w Moskwie Moskwa. Arestowano tu w pełnym składzie zarząd Tow. handlowego „Samocwetel“, które niedawno otrzymało od rządu sowieckiego przywilej monopolu na handel rosyjskimi drogami kamieniami i metalami szlachetnymi za granicą.

Napad na żołnierzy angielskie.

Dublin. Rząd wyznaczył 10,000 funtów sterlingów nagrody za schwytanie

4 napastników, którzy strzelali z karabinu maszynowego do żołnierzy angielskich w Quacenstown. Z liczby rannych żołnierzy kilku już zmarło.

Ogłoszenie republiki w Grecji

Ateny. Zgromadzenie narodowe ogłosiło w wótek z okazji święta narodowego republiki.

Marszałek Foch w Rzymie.
Rzym. Przybył tu marszałek Foch wraz z małżonką. Podróż marszałka do Włoch ma charakter czysto prywatny.

Zderzenie pociągów.
Metz. Pociąg pospieszny Ostenda-Bazylen zderzył się z pociągiem towarowym. Skutkiem katastrofy 8 osób zostało zabitych, a 11 odniosło rany.

Wielka manifestacja na rzecz Polski we Francji.

Paryż. Związek narodowy byłych uczestników wojny zorganizował w Noisiel-le-Sec, w pobliżu Paryża, wielką manifestację francusko-polską pod przewodnictwem Mollareya, przewodniczącemu miejscowego oddziału byłych uczestników wojny. Odczyt wygłoszony przez Toutsaint'a o sprawach polskich i o obecnym położeniu Polski, oraz przemówienie — Charle-Bertranda, deputowanego m. Paryża były gorąco oklaskiwane. P. Eumore odpowiadał hymn polski, p. Victor Cilles odegrał utwory Chopina. W obchodzie uczestniczyło przeszło 1000 osób.

Protest przeciw przesiedłowaniu Polaków na Kowieńszczyźnie.

Wilno. W niedzielę, dn. 23 b. m. w sali rady miejskiej odbył się wieloletni protestacyjny przeciwko przesiedłowaniu Polaków na Litwie kowieńskiej, zwołany przez komitet Polaków, wygnanych z Kowieńszczyzny. Wiec powziął rezolucję, która ma być przesłana prezydentowi Rzeczypospolitej.

Krwawa rzeź chłopów na Ukrainie

Bitwa armatnia. — Kłeska powstańców. — 1800 chłopów, kobiet i dzieci rozstrzelanych.

Lwów. „Gazeta Poranna” donosi z pogranicza sowieckiego nad Dniestrem: W ciągu ostatnich pięciu dni słychać było wyraźnie odgłosy armatnie zaciętej walki, którą bolszewicy stoczyli z powstańcami chłopimi na terytorium guberni chersońskiej. Według nadeszłych tu do rywczyc informacji walka zakończyła się zupełną klęską powstańców, którzy początkowo napierając zwrócić frontem, obadzili cały rozległy obwód Oliwipola i wyrzegli tam wszystkich czynnych komunistów.

Później jednak, po nadejściu znacznych posiłków wojsk, zostali rozbiti i wyrzuceni z całego terytorium. Po tem zwycięstwie bolszewicy dokonali wielkiej rzezi chłopów. Według tychże wiadomości w Oliwipolu i Buzanowatce rozstrzelano 1800 chłopów, kobiet i dzieci za popieranie przez nich ruchu powstańczego.

Rzeź ta była wykonana bezlitośnie także z tego powodu, że chłopci podpalili domy, gdzie mieścili się czerezywczykajki i otoczywszy je nie pozwalali ani jednemu z czeskistów wyostać się z płonących domów. Dalsze wiadomości, pochodzące od ludności nadgranicznej, mówią o coraz bardziej wzmagającym się ruchu powstańczym, który przybiera charakter żywołowy. — Autentycznego potwierdzenia tych wiadomości narazie brak.

Solidarność Polaków w Prusach wschodnich

Odańsk. Według wiadomości z Ojstyna, Polacy w Prusach wschodnich ustaliłi wspólną listę wyborczą do Reichstagu, niezależnie od ugrupowań politycznych. Wybrano również jeden komitet wyborczy na Warmję, który wspólnie z komitetem wyborczym na Powiśle wystawi następującą listę kandydatów polskich na posłów do parlamentu Rzeczypospolitej: proboszcz Osiński, Leon Lewandowski, Jan Kosecki, Karol Langwald.

Autonomia polska na Łotwie.

Ryga. Wczoraj w sejmie lotewskim przedstawiciel ludności polskiej, p. J. Wierzbicki, wniósł projekt autonomii kulturalnej dla polskiej mniejszości narodowej. Projekt został przekazany komisji prawno-publicznej.

Ignacy Chładowski

obywatel m. Częstochowy i długoletni zarządzający Kłespa spółdzielczy „Rzemieślnik”.
Po długich i ciężkich cierpieniach zasnął w Bogu dnia 25-go marca 1924 r. przeżywszy lat 52.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Senatorskiej 31 odbędzie się w Czwartek 27 b. m. o godz. 6 wiecz. do kościoła św. Zygmunta, a następnego dnia po nabożeństwie o godz. 9 rano wyprowadzenie na cmentarz na Kule.

Na smutne te obrzędy zaprasza krewnych, znajomych i przyjaciół, pozostali w głębokim żalu

RODZINA.

Wstrzymanie i wywoz zboża za granicę

Warszawa. Wobec tego, że zaofiarowanie sułowego zboża na rynkach krajowych jest niedostateczne, rząd postanowił wstrzymać na razie udzielanie pozwolenia na wywóz zboża za granicę.

Groźba powodzi w Małopolsce

Kraków. „Nowa Reforma” donosi, że skutkiem podwyższenia się temperatury stan wód w ostatnich godzinach znacznie się podniósł. Na Wiśle pod Krakowem woda stale przybiera. Dziś, w porównaniu z dniem wczorajszym, poziom wody wzrósł o 126 cent. ponad stan normalny. O godz. 8 rano stan wody wynosił 261 cent. W górnym biegu Wisły woda stale przybiera.

Stan wody na Sole wynosi 49 cent. ponad stan normalny, a pod Oliwiciem 123 cent.

Na Dunajcu pod Nowym Sączem wody Popradu od strony Muszyny spłynęły, zabierając zator. Stan wody 79 cent. ponad stan normalny. W porównaniu z dniem wczorajszym przybyło wody o 48 cent.

W Złotowicach na Dunajcu tuż przy wielkiej zator, długi na 4 kilometry i zerwał most drewniany. Również zagrożony był most kolejowy pod Bogumiłowicami. Obecnie niebezpieczeństwo minęło.

Na Sanie pod Przemyślem dziś o 6-ej m. 30 rano został zerwany most drewniany. Woda w przeciągu 24 godzin podniosła się o 3 metry. Podczas akcji ratunkowej 1 sierżant sztabowy i 5 saperów wpadło do wody. Sierżant z trudem zdolał uratować, gdyż znajdował się już pod lodem.

Wisła pod Krakowem narazie nie grozi niebezpieczeństwem wylewu, o ile nie spadną deszcze.

Bohdan Ronikier będzie władzą polskim

Warszawa. Ministerjum Sprawiedliwości i Spraw Zagranicznych ukończyło już preraffrakcję z rżadem austriackim w kwestji wydania wladzom polskim Bohdana R. Ronikiera, który obecnie znajduje się w Salzburgu. Jutro hr. Ronikier pod strażą będzie dostarczony do granicy polskiej i przekazany wladzom naszym. — Więzielnik będzie przywieziony do Warszawy do dyspozycji sądu okręgowego.

Pożyczki państwowe dla zakład w Żyrardowskich.

W sprawie pożyczek państwowych dla zakładów Żyrardowskich Ministerjum skarbu wydało następujący komunikat:

W związku z powołaniem przez komisję budżetową Sejmu podkomisji do zbadania sprawy uchylenia sekwestru zakładów Żyrardowskich w niektórych organach prasy ukazały się notatki, dowodzące, że odpowiedzialność za dokonanie tej transakcji spada na byłego prezesa ministrów gen. Sikorskiego i na piastującego w jego gabinecie tekę ministra skarbu p. Władysława Grabskiego. Pisma te twierdzą, że rząd p. Sikorskiego zgodził się na przyjęcie w roku 1923 od akcjonariuszy zakładów Żyrardowskich 47

miljonów marek zdeprecjonowanych zamiast 47 milionów marek, wydanych na budowę tych zakładów w latach 1918 i 1920. Dowodzą też owe pisma, że minister Kucharski przekreślił wydana już decyzję w tej sprawie ministra skarbu Władysława Grabskiego, polecając przyjęcie owoch 47.250.000 marek niezwaloryzowanych.

Wobec tego Ministerjum Skarbu komunikuje: dochodzenie, zarządzone przez Ministerjum Skarbu stwierdziło, że podobnej decyzji nie wydał ani minister Władysław Grabski, ani żaden z jego poprzedników, jak również żaden z dyrektorów departamentów. Istnieje tylko akt z okresu, gdy nie było jeszcze mowy o waloryzacji zobowiązań, mianowicie akt ministra Stęczkowskiego, który proponował w liście do ministra przemysłu i handlu ko rzystne zlikwidowanie stosunku skarbu państwa do akcjonariuszów zakładów żyrardowskich przez odstąpienie rządowi polskiemu odpowiedniej ilości akcji. Wobec tego informację pism, dotyczące zgody poprzedników ministra Kucharskiego o niezastosowaniu waloryzacji są bezpodstawne.

KRONIKA.

— **Z Jasnej Góry.** W ub. wtorek, jako w uroczystość Zwiastowania Najświętszej Marii Panny, w bazylice Ja snogorskiej na Wielkim kościele, odbyła się Suma pontyfikalna przy obryzmym napływie wiernych. Sumę celebrował J. E. ks. Biskup Wł. Krynicki, kazanie zaś wygłosił ks. kanonik Waszkiewicz.

— **Wielki Złot młodzieży żeńskiej w Częstochowie.** — W dn. 4 i 5 maja b. r. odbędzie się w mieście naszym Wielki Złot młodzieży żeńskiej, stowarzyszeń z całej Polski, celem złożenia hołdu przez młodzież żeńską N. M. Pannie, jako Królowej Korony Polskiej. Program Złota podamy później.

Ufamy, że miejscowe społeczeństwo całej okolicy Częstochowy udzieli swej pomocy i przyczyni się do uświetnienia tego Wielkiego Złota.

— **Ogólne zebranie Tow. Spółw. „Lutnia”.** W niedzielę, dn. 30 bm. o godz. 8 lub w drugim terminie o godz. 4 popoł. odbędzie się w lokalu własnym (III Aleja 54) ogólne, roczne zebranie członków Tow. Spiew. „Lutnia”.

Ze względu na ważność spraw, jak np. budowa domu, sprzedaż połowy placu, wszyscy członkowie „Lutni” tak czynni, jak i protektorzy proszeni są o jaknajwcześniejsze przybycie.

— **Rezolucja w sprawie Izby rzemieślniczej.**

W ub. wtorek, na zebraniu w Stow. Rzemieślniczym, powzięto protestującą rezolucję w sprawie Izby rzemieślniczej. Treść rezolucji ze względów technicznych podamy w następnym numerze „Głosca”.

Powołanie rocznika 1902

Powołanie w pierwszej połowie maja b. r. wcielony ma być do szeregów rekrut, stanowiący zapas rocznika 1902, wladze wojskowe nakazały przyspieszenie tempa w szkoleniu rocznika 1902, będącego już w wojsku, aby z niego można było uzyskać kadre podoficerską, dla ćwiczenia przybytu majowego.

W tym celu powołano do życia we wcześniejszym terminie pułkowe szkoły podoficerskie w piechocie, jeździe i artylerji. Szkoły te w połowie tego kursu mają dostarczyć materiału na pomocników i instruktorów zapasu rocznika 1902-go.

Kurs piechoty i artylerji trwać będzie do 1 września, jazdy—do 12 sierpnia, a uczniowie jego będą równocześnie uczyli do służby instruktorskiej.

Zajdzie tedy w tym roku po raz pierwszy w wojsku wypadek, że z poborowych jednego i tego samego rocznika 1902. będą uczniowie i instruktorzy, zależnie od tego, kiedy zostali wcieleni do szeregu.

— **Koncert A. Wertyńskiego.** Dziś, w czwartek, dn. 27 b. m. o godz. 8-ej i pół wiecz. w sali Straży Ogniowej powtórzony zostanie koncert znakomitego kompozytora i wykonawcy smętnych piosenek Pierrota, A. Wertyńskiego. Program koncertu całkowicie zmieniony.

Pierwszy występ utalentowanego pianiarza zbudził ogólnie uznanie, tem więcej też dzisiejszy koncert cieszyć się winien pełnym powodzeniem.

Bilety wcześniej do nabycia w „Cristalu”.

— **Od zyt o lotnictwie odleżonym.** Z powodu opóźnienia przyjazdu inż. Dilyon, zapowiedziany na wtorek odczyt p. t. „Przed grozą wojny po wietrznej” został odwołany. — O nowym terminie odczytu nastąpi ponowne zawiadomienie.

— **Ze Szkoły Przemysłu Ludowego.** Kierownikiem wytwórni kłimów przy Szkole Przemysłu Ludowego jest p. Ludwik Dziąg, zaangażowany na to stanowisko przez Wydział Powiatowy Sejmiku Częstochowskiego.

Z odczytu p. M. Grafczyńskiego.

We wtorek w sali Straży ogniowej odbył się odczyt o Mendelssohnie p. M. Grafczyński z udziałem p. Zbigniew Czerny (spiew) a p. Szwarcbner-Czerny (skrzytce). Prelegentka wykazała głęboką znajomość danego przedmiotu, streściwszy na wstępie pochodzenie i warunki, w jakich się kształcił i wychowywał Mendelssohn, przeszła do genety jego twórczości, stwierdzając niejednokrotnie że, za muzyka Mendelssohna jest naogół pełna powiechności szczerzej prostoty i t. d. na co wpłynęły szczęśliwe warunki i życie bez troski, w jakim się wychowywał i tworzył Mendelssohn, bowiem można by to zdanie dostosować do niektórych może kompozycji, jak „Sen nocny letniej” chochlikowate również scherza w kwartetach i oktacie, niektóre ouvertury i t. d., lecz pierwiastek dramatyczny spotykamy w „Antyfonie” np. (muzyka ko tragedji Sofoklesa), w kantatach, oratoriach, zaś w koncercie skrzytce e-mol jesteśmy pod wpływem czarującej śpie-

◆◆◆◆◆

Pierwszorzędnych firm
Czekoladki deserowe i w tabliczkach
POLECA.

Najstarsza firma cukiernicza
Br. KOWALIK
II-ga Aleja Nr. 41

◆◆◆◆◆

Przy Państwowej Szkole Gospodarskiej Domowego w Częstochowie III-cza Aleja Nr. 60 otwarto dział **Massziarstwa i Ciepactwa.** Zapisy u czencze przyjmuje kancelaria szkoły.

KANTOR LOTERJI PAŃSTWOWEJ
przy Kalęganal

Antoniego Egera

zawładania, że należy już losy do klasy 1-ej. Ciągłenie 14 i 15 kwietnia. Co drugi los wygrał Główna wygrana w naszczęśliwym wypadku 200.000 złotych

Cena pojedynczego losu do jednej klasy 6 złotych — 10.800.000. Cena pół losu 5 złotych — 5.400.000 mtkp.

Losów 1066 niewielkich!

Paula Iréna
Płj ma dziewczeczko
Dzójni
Brzytłijki krótkownik
Femine rafinée

I cały szereg innych pereł swego repertuaru wykona: — — —
Aleksander Wertyński
dn. 27 marca o godz. 8 i pół wiecz.
— w Sali Straży Ogniowej —
— Bilety wczelniej w „Cristalu” —

Genialny Kompozytor piosenkarz ALEKSANDER

Wertyński

piosenki którego cieszą się wszechświatową sławą
wystąpi ostatni raz przed wyjazdem za-
granicę i czarować będzie Częstochowian swoim
bajecznym talentem.

W czwartek dnia 27-go marca 1924 roku.

W SALI STRAŻY OGNIOWEJ

o godzinie 8 i pół wieczorem.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni „Cristal”.

wności i szczerego natchnienia, a w „piśniach bez słów” gdzie Mendelsohn przeprowadza jeden motyw, co stwarza nowy typ pieśni, odczuwamy jednocześnie wiele sentymentalizmu. Prelegentka scharakteryzowała pieśni solowe, z których kilka odśpiewała p. Zbigniewiczówna, władająca dzwięcznym i miękkiem głosem, lecz słowa tekstu nie były wyraźnie wymawia. Po charakterystyce koncertu e—mol p. Schwarzenberg-Czerny odegrał tenże tonem miękkiem i śpiewnym. Najlepiej wyszło „andante”, gdyż w części zwłaszcza 3-jej fortepian dominował nad skrzypcami. Szan. Prelegentka zaznaczyła, że Mendelsohn trzymał się klasycyzmu, prztem on to znowią należały kultu dla Bacha; zatoży konserwatorjum. w Lipsku, urzą-

dzał odczyty, koncerty i etc. Mendelsohn urodził się w Hamburgu w r. 1809, zmarł w Lipsku w r. 1847.

Mendelsohn odznaczał się pięknością formy, łatwością tworzenia, posiadał uosobienie liryczne. Napisał symfonie: szkocka A—mol, włoska A—dur, H—dur op. 52, c—mol, oratoria: Paulus, Chrystus (nieukończona) i inne, dwa koncerty fortepianowe g—mol op. 25, d—mol op. 40, utwory fortepiano-wowe w nowej formie jak „Capriccia”, rondo, scherza, utwory wokalne na chóry i solo. Był kompozytorem wszechstronnym, a w sonatach wykształcił też formę nową jak wiązanie poszczególnych ogniw łącznikami w jedną całość, to samo i w koncertach i wogóle w utworach cyklicznych.

L. Waw.

Powódź w Częstochowie

Olbrymi wylew Warty i Stradomki zagraża przedmieściom Częstochowy

Spodziewany przyrób wody w Warszawie rozpoczął się w ub. poniedziałek i odrazu przyjął groźne rozmiary. Wielkie masy wodne napłynęły głównie z wpadającej do Warty rzeczki Stradomki, to też powódź zagrożona została wieś Stradom, a następnie i Zawodzie.

Na miejsce udał się komendant policji, p. nadkomisarz J. Kuczyński wraz z ławnikiem p. L. Niepreżekim. Komendant Kuczyński zarządził natychmiast podniesienie wszystkich stawów na rz. Warcie z takim poleceniem wysłał rów niez oddziały konnej policji w górę rzeki. Woda zaczęła spływać szybciej i w ten sposób udało się ograniczyć przyrób Warty i Stradomki.

We wtorek pod wpływem ciepłego wietrzyku „struszy k’a” na Stradomie i woda zaczęła przybierać coraz gwałtowniej. Napór wody groził zniesieniem mostów, zagrożony zaś był najwięcej most miejski, „jako znajdujący się na najniższym poziomie. Kry wytrzymał już nawet jedną belkę. Płynęły całe pola lodowe,

które powoli kruszyły się i pękały. Rozpoczęto pospieszenie spychać półko listą tamę z kamieni, cegieł i żużli, w celu uchronienia Stradomia przed zalewem. Potężny napór wody przerwał tamę pod fabryką „Częstochowianka” i w mgnienu oka okoliczne pola przekończyły się w olbrzymie jezioro. Kilka domków przy szosie znalazło się pod wodą.

Poziom wody podnosił się stale do godz. 7 wiecz., potem woda zaczęła opadać powoli tak, że o godz. 11 i pół w nocy skonstatowano obniżenie się poziomu zalewu od 7 do 8 cali.

W środę sytuacja nie zmieniała się, lecz narazie niema niebezpieczeństwa, wiadomom jednak, co przyniesie wójtowski cieply i słoneczny dzień środowy. Przy rozlanych rzekach czuwają stale obserwacyjne posterunki policyjne, w koszarach zaś wojskowych w pogotowiu znajdują się specjalne sekcje saperów.

Hold pięknym Częstochowiankom

Aleksander WERTYŃSKI

W czwartek dn. 27 marca r.b. o godz. 8 i pół wieczorem

w Sali Straży Ogniowej
Bilety wcześniej w Cristalu.

nie biblioteki, czytelnik oraz biur; wpisowe ustala się na 5,000,000 mk. dla członków honorowych i 1,000,000 mk. dla członków czynnych, zaś członkowskie składki miesięczne wynoszą będą dla członków honorowych 1 milion i dla czynnych—200,000 mk.; Zarząd ma prawo w nadzwyczajnych wypadkach zaciągać pożyczki i czynić wydatki do wysokości 500 złp.

Następnie dokonano wyboru Zarządu „Ogniska” i Komisji rewizyjnej. Przez akłamację powołani zostali do Zarządu: pp. Konstanty Sulczyński, Mikołaj Jegier, Stefan Biczak, Ludwik Salswacki, Józefa Żurkówna, Wojciech Iwański, Jan, Koniarz i Antoni Majewski—do Komisji rewizyjnej: pp. Wiktor Stanisław, Antoni Gmachowski, Edmund Hejne—oraz Czesław Rzepka.

Na tem zebranie zakończono o g. 3 i pół po południu.
— **Musowska w Częstochowie.** W czwartek, dnia 3 kwietnia r.b. odbędzie się koncert słynnej gwiazdy operetkowej, znakomitej plectniarki Wiktorji Kaweckiej, która przed piosenek wykona swój artystyczny gwizd. Arty-

SALA STRAŻY Dnia 3-go kwietnia roku bież.

tylko jeden KONCERT

Program wypełnia: wszechświatowej sławy niezrównana artystka polska.

Wiktorja KAWECKA

Powszechnie zwana: Królową operetki—Polskim Słowikiem
w swoim olbrzymim i najlepszym repertuarze

K. KRUGŁOWSKI znakomity baryton o-pery Warszawskiej i Krakowskiej wykona cały szereg arji operowych oraz pieśni i romanów

i **A. PIOTROWSKI** pianista i popularny kompozytor

Na zakończenie koncertu W. KAWECKA wykona szereg najnowszych piosenek przy wł. akomp., oraz swój znakomity niezrównany

G W I Z D

Początek o godz. 8-jej min. 15. — Bilety wcześniej w „Cristalu”

Szkoła Tańców

baletm. K. KOSTECKIEGO

Uczy oddzielnie w kompletach wszystkie nowości, PLAZUR.

Zapisy na kursy: I, II, IV i V codz. od godz. 10 r. do 7 wiecz.

I-sza lekcja II-go kursu w piątek 26-go marca 1924 r. o godzinie 7-jej wieczorem.

Lecja ogólna-praktyczna w soboty-niedzielo i święta od godziny 7-jej wieczorem.

w LOKALU WŁASNYM
ulica JASNA Nr. 49,
3-4 piętro od ulicy KOŚCIUSZKI

MAGAZYN MÓD

„FELICJA” II-ga Aleja Nr. 39.

Poleca na Sezon wiosenny najświetsze modele kapeluszy.
— KWIATY i DODATKI DO KAPELUSZY i SUKIEN. —

NAJLEPSZE

MARCEPANY
MARMOLADY

JASKIEWICZ

ALEJA 33.

CZERKADKI
CURIKERTY

NAJSWIEŻSZE

sta opery warszawskiej, Konstanty Krugłowski (baryton) odśpiewa szereg arji operowych i pieśni. Przy fortepianie profesor i kompozytor A. Piotrowski. Wspaniały ten koncert wzbudzi niewątpliwie duże zainteresowanie i cieszyć się będzie pełnym powodzeniem.

Bilety wcześniej do nabycia w cukierni „Cristal”.

— **Dwa koncerty uczniowskie.** W sobotę, dnia 29 b. m. w sali Straży Ogniowej odbędą się dwa koncerty uczniowskie II-go Gimnazjum państw. im. R. Traugotta. Na program koncertów złożą się: popisy chórów, orkiestry symfonicznej oraz deklamacje.

Początek pierwszego koncertu o godzinie 4-jej po poł., drugiego zaś o godz. 7-jej wiecz.

— **Z przedstawienia uczniowskiego.** W ub. poniedziałek w sali „Ogniska Robotniczego” odbyło się przedstawienie amatorskie, urządzone staraniem kl. VI-ej B. I Gimnazjum państw. im. H. Sienkiewicza. Odegrane zostały trzy jednoaktówki: „Nieboszyk z przypadku” — A. Starkmana, „Na Sybir” — A. Stankiewicza i „Wigilja św. Andrzeja” — Fr. Dominika.

Wykonawcy nie szczędzili sił i starań, aby przedstawienie wypadło jak najudatniej, to też zarówno nader wesoła komedyja „Nieboszyk z przypadku” w której wyróżnili się pp. A. Rosolak i H. Parasol, jak również i sztuczka dramatyczna „Na Sybir” zyskały ogólny po klas. W drugiej jednoaktówce dobry był p. St. Kurkowski, który grał z dużym przejęciem.

Najlepiej jednak wypadła piękna komedyjka ludowa ze śpiewami i tańcami „Wigilja św. Andrzeja”. Odegrana ona została z wielką werwą, barwny krakowski odczytany był wspaniale, równie dobrze wypadły śpiewy, a zwłaszcza śpiew solowy p. Z. Kaweckiej, która też nagrodzono rzeszystemi okłaskami. Bardzo dobrze wykonali swe role: pp. prof. E. Makosza, Znajkus, Musiał i Rosolak. Na uwagę zasługują piękne stroje krakowskie.

W czasie antyaktów przegrywała dzieł nie data orkiestra gimnazjalna, do popisów zaś wokalnych akompanjament sta-

nowią fortepian i skrzypce.
Obszerna sala „Ogniska” była zapelniona doszczętnie, zaś publiczność darzyła wykonawców hucznymi okłaskami, a z przedstawienia uczniowskiego uniosła bardzo dodatnie i mile wrażenia.

— **W sprawie napadu bandyckiego na drodze Zarki-Myszków.** Starostwo częstochowskie nadało nam następujące wyjaśnienie: „Ponieważ w numerze „Gońca” z dn. 19 marca r. b. Nr. 66, w artykule „Echa napadu grudniowego” podano, że w powiecie Bedzińskim, na drodze Zarki-Myszków, napad miał miejsce w dniu 16 grudnia ub. r., przeto proszę o umieszczenie sprostowania w swym dzienniku, że napad powyższy miał miejsce nie w dniu 16 | 12, lecz w dniu 16 stycznia b. r.”

Giełdowy kurs walut

W dniu 26-go b. m. placowo w Warszawie
Dolar 9.350.000—9.300.000
Funt szterling 39.950.000
Frank francuski 502.000
Złoty frank 1.800.000
Franka walcjarski 1.604.000
Frank belgijski 399.200
Korona czeska 264.000
Korona austr. 130 7/8

Tendencja bez zmiany

Kurs franka waloryzacyjnego na dzień 27-gomarca 1.800.000

(—) **Amerykański a papirosy.** Gdy w 1910 r. w Stanach Zjednoczonych wypalono ogółem osiem miliardów, pięćset milionów papirosów, to w 1922 r. liczba ta wzrosła do czterdziestu trzech, a w 1923 r. do pięćdziesięciu miliardów, nie licząc papirosów skróconych w palcach przez konsumentów.

Ogromne to zwiększenie się liczby papirosów wypalonych należy przypisać — jak stwierdzają pisma amerykańskie — rozpowszechnieniu się palenia papirosów przez kobiety, czego przed wojną nie znano.

Niech się wszyscy przekonają!

ze najtańszym źródłem do nabycia wszelkich towarów jak: gabardyny kostjumowe i suknowe wełny, jedwabie, elastyny, satyny, płótna, żefiry i t. p. jest firma

E. Lewinowa i S-ka

II Aleja Nr. 40

wąwelska a ulicy I-sze piętro.

NAWRÓCONY

Powieść historyczna.

W umyśle zarysowała mu się wyso-ka, barczysta, sturowa postać Bartka Mazura. Zdało mu się, że patrzy w siwé oczy starca, że kopie, depce tę szeroką, ciepłą pierś, która go swego czasu, obdarowała życiem, wianem... Chwycił się oburzać za głowę i krzyknął:

— Boże!... Jak grom przeraził go ten wyraz, włosy mu dębem na głowie stanęły. Nie wiedział, czy ma wzywać pomocy krwawego Perkuna, czy miłosiernego Chrystusa? Rozpacznie załamał ręce, rozdarł szaty.
— Ani ja Lachi, ani Litwin. Biada mi! po stokroć biada! Ani mi ich mszy, chrześcijańskiej słuchać, ani ofiary bogom czynić!...
Zdawna obserwowały go już jarzące oczy hożej dziewczki, która zmęczona płasąmi, rozgrzana mocnym napitkiem wyrwała się z rówieśnych grona odchnąć na otrocinie... Kiedy spostrzegła Dobiesława, załękła się zrazu dziewczka, jak płochą sarną, lecz wnet nabrała ducha.

— Nie Lach, ani Niemiec, ani Tatar, czego się stracham? — pomyślała i po-częła przypatrywać się młodzieńcowi. Zruchów gwałtownych i jęków łacno się domyśliła, że bojara bogowie zało-

tych mężów rozłana była powaga. — Wszyscy cagnęli wprost na zamek, nie zatrzymując się w gospodach. Tem dotkliwszą ciekawość pałła mieszczan że nie było od kogo zasięgnąć języka.
Z ust do ust krążyły jego domysły, które barwiczkami wybrymiały za- nie bialogłowy, bo te rwały się do- spraw publicznych, jako muchy do miodu, a w polityce tak biegie były, że niczem tegie głowy mężów. Na nie się jednak zdały czule rozumy niewieście — tajemnica została tajemnicą.

— Dobiestaw, zaskoczony z mienacka, nie rzekł słowa. Ośmielona ten dziewka, wyciągnęła drobne ręce.
— Erzy naszym ognisku znajdziesz i pieśni i jadło i napój. Chodźcie!
— Bogi niech wam nagrodzą. Nie chce ani jada, ani pieśni! — odparł głucho, krótko Dobiesław. Skoczył na konia i sunął cwałem.
Dziewka gonila jeźdźca wzrokiem i kiwała smętnie głową:

— Ciemnej nocy bogowie z rozumu go obrali... Biedny, biedny!...
Dobiesław w myślach przeklinał sta- rego Guryłkę. Nie taką on sobie Lit- wę wymarzył, jaką on mu przedsta- wił...

XII.

Wrzało, jako w ulu, w Krakowie. Zarówno bogaci patrycjusze miejscy, jak i pospólstwo liche, poważni rajco- wie, blaskiem zasług przednich oświe- ceni, jak i przekupki, kramarze, zdumio- ne oczy obracali na zamek, z któ- rego raz wraz wypadał potoczny, gło- palem sadził przez miasto i gwał- za bramami. Ciekawość z dnia na dzień, z godziny na godzinę rosta, kiedy do- grodu, w ozdobnych strojach, zjeżdża- pędził rycerze, kasztelanowie, dostoj- nicy kościoła. Na twarzach znakomi-

Zadziwienie jednak wzrosło do m- ary najpotężniejszej, kiedy na rynek wtoczył się wóz, na którym leżał skre- powany żelazami fałtuchami ulubie- niec kasztelana krakowskiego, Mści- sław, syn prawy Bartka Mazura. Wóz otoczyli wiertelnicy miejscy w połącze- niu ze strażą królewską, a przodo- ków wszystkim Światosław z Obrazo- wa. Za zbrojnymi tymi samotrzeć cią- gnęła niewiasta cudnej urody, lecz zgnębiona, przybita nieszczęsem i trwoga. Twarz miała błądą, z której fąrkiczka wszelka do serca uciekła, jasny, jak złoto włos, rozwinany w nie- ładzie, usta zione, zaciśnięte, wzrok me- tny, bez ognia, bez życia iskiereki...
Była to Alberta!

To jedno wiedzieli wszyscy, że król Kazimierz wybrał się był z całym dw- orem do Węgier i nagle we dwa dni z drogi zawrócił.

— Niemiec tedy, dzika Litwin, albo Tatarzyn dzielnice polskie pustoszy?...
Domysł ten jednak musiał wnet upa- sć, kiedy lud zobaczył ścigających dostojników, w godowe szaty przybra- nych. Nie ścigali z drużynami, nie mieli przy sobie zbrojnej czeladzi, lu- bów wojennych.

I to również oglądali wszyscy, że w orszaku królewskim zjawiał się o: Bóży- wój, zakonnik klasztoru oo. Benedyk- tyńców, mąż świętobliwy, bał uczonej wlekie, który swego czasu, przy ukła- daniu pisanego prawa w Wislicy, czyni- ny brał udział. Podziw jeszcze więk- szy poruszył serca i umysły, kiedy zje- chał nagle zmiętnięty arcybiskup po- znański — Jarosław.

Nie jeno nowe wilkierze stanowiąc będą! — ozwały się głosy niewiast oraz mężów.

O okrucieństwach niewiasty Mściśla- wa rozlewały się szeroko wieści ponu- re po całej ziemi krakowskiej. Opo- wiadane dziwy chwytali w lot spróżni rymowicy i w gospodach nudili pieśni o krwiożerczej Niemce. Zwłaszcza je- den z sowizdrzałów, który wczesną wiosną obdarty i zbiedzony, jak men- dyk, przywędrował do Krakowa, nie jeno o Albercie, co na zamku pana kr- akowskiego siedzi, także historje opie- wał, że przeczającym kramarzem orał ich polowicom włosy dębem z pra- żenia na głowach stawały. Na spróż- go sowizdrzała, który się Rybaltem czy Wofusiem zwał i żwanagami wo- jennemi na Mazowszu zaśnaniał, obró- cili oczy wiertelnicy miejscy, bo się pana Krakowskiego bał.

(D. c. n.)

Kino „NOWY”
II-ga Aleja Nr. 43.
PROGRAM
od wtorku 25-go do czwartku
27-go marca 1924 roku.

TYLKO 3 DNI Wybitny dramat salonowy p. t. TYLKO 3 DNI
Kiedy kobieta milczeć nie może
6 wielkich aktów miłości i rozpacz.
Film ten osnuty jest na do głośnej powieści FINIS FOXA. Reżyseria MAX-vel KARGER
w roli głównej znana artystka amerykańska ALICE LAKE
Wytwórnia: Metro Pictures Corporation, Nev-York.
Anons: W następnej zmianie „WSCHÓD i ZACHÓD”

Powiatowa Kasy Chorych
w Częstochowie.
Kocne dyżury lekarzy chorób akuszeryjnych.
26-go Marca r. b.
Dr. Kahl ul. Dąbrowskiego 5.
27-go Marca r. b.
Dr. Kędzierski ul. Piłsudskiego 5.
Kocne dyżury lekarzy chorób wewnętrznych.
28-go Marca r. b.
Dr. Kocsona Szpital Wojskowy
27-go Marca r. b.
Dr. Welsberg Szpital na Zawodziu.

Dr. M. ROSEN
ChOROBY SKÓRNE I WENERYCZNE
II Aleja 41 II piętro front.
Przyjmuje od 9-12-ej i od 3-7-ej po poł.
Lekarz-Dentysta
MICHAŁ GREJNIEC
ul. Panny Marii (1 Aleja) Nr. 10
Telefon 260.
Przyjmuje codziennie od 9-11 i od 3-7 wiecz.
dla członków Kasy Chorych i Urzęd. Państw
specjalne, usłupstwa.

Lekarz-Dentysta
Stanisław PARCZYŃSKI
ul. Dąbrowskiego 11. I piętro
Przyjmuje od 10-ej — 1-ej i od 5-ej — 7-ej.
Lekarz-Dentysta
Henryk Lejzerowicz
Przyjmuje codziennie od 9-7 wiecz. bez przerwy
w łocznicy ul. Piłsudskiego Nr. 2,
walcia ze strony Kasy Starobowej.
Posiada legitymację Kasy Chorych jak rów-
nież urzędnicę państwowi korzystają z najwięk-
szych ulg.
Przy lecznicy mieści się specjalna pracownia zę-
bów sztucznych.

„ORBIS”
czerwiec i z solazom
Najbardziej zaufany środek przy wyczerpaniu
napięciu i umysłowym oraz przy krzywicy
dla dzieci. Sprzedają apteki i składnie spec-
jalne. Zapisać się można do Przeglądu i
Handlu Aptecznego „ORBIS” Sp. Akc.

JEDYNY CHRZEŚCJAŃSKI KANTOR PRZEWOZOWY
Józefa Kossowskiego
w CZĘSTOCHOWIE.
ul. św. Stanisława Nr. 5, dom własny, tel. 493.
Egzystujący od roku 1905-go
WYNAJMUJE:
Landa, Karety, Powozy, Bryczki, Platformy do przewożenia
mebli, oraz wozy ciężarowe po cenach konkurencyjnych,
o czym ma zaszczyt zamiarować Sz. klientę.
Obsługa solidna i szybka.

Aleksander Bielawski
w Częstochowie, ul. Ogrodowa 32, róg Piotrowskiej
Poleca **szproty wędzone i pytlingi,**
oraz towary kolonijalne i mydła najlepsze
po cenach najniższych

CZYTAJCIE, PRENUMERUJCIE I POPIERAJCIE!!!
„GŁOS WSCHODU”
Tygodnik poświęcony sprawom Wschodu i Polski pod
redakcją poety Gruzickiego **Sergo Kuruliszwilli**
Tyg. „Głos Wschodu” wydaje dodatki w językach francuskim i tureckim
Prenumerata roczna wynosi 6 dolarów, półroczna 4 dolary.
Prenumeratory roczni otrzymują jako premjum artystyczny ilustrowany „Album Wschodu”
Adres Redakcji i Administracji POLSKA, Warszawa, Warocka 9.

Największy chrześcijański Magazyn
I WŁASNA WYTWÓRNIA MEBLI
EDWARDA KINDERMANA
w Częstochowie, ul. Kościuszki 26. Telef. Nr. 341
Poleca różne meble, kredensy, stoły, łuzsca, szafy,
bielactwa, łóżka, szafki, otomany, garnitury salonowe, wieszki dziecię-
ce, łóżeczka dla niemowląt i t. d.

PIERWSZORZĘDZONA PRACOWNIA GOSPODARSTWA
p. l.
„JÓZEFA”
III-cia Aleja Nr. 24.
Poleca na składzie w dotychczasowym biurowym, gwoździ bydlęcach, piary biurowe i brzo-
cane sakweczki przez lekarzy i t. p. Reparatry-
prawnictwo i t. p.
Nagrodamy-medalem. Ceny umiarkowane

Węgiel
OPALOWY I FABRYCZNY
z pierwszorzędných kopalń Zagłębia
Dąbrowskiego, Hurtowo i detalicznie
po cenach najniższych poleca
SKŁAD OPALOWY
J. KĘSIK Warszawa 10.
ChOROBY PIERWOTNE
Leczy
Balsam Thiolecan Age
używa się za porada lekarza
Sprzedają apteki i składnie apteczne
Apteka A. Quackiego w Warszawie.

Akademik
specjalność języki ob-
ce, na dwie godziny
wolno. Oferty w „Ger-
cu” sub. „Billig-bon”.
ZRYB
estucane, stare szczy-
li, słoty kupuje placna
najwyższe ceny Lówa
i Aleja Nr. 9 magazyn
jubilarzy.
Mieszkanie
dobrze duży i ułki i
kuchnia) przy ul. Św.
Barbary 14, samonie
na tabiel lub wpiętas
w centrum miasta lub
w pobliżu paoty s 40-
policji Wład. ul. Barba-
ry 14 m. 5.
Przyjęcie
2 panów na mieszka-
nie Kościuszki 60 m. 1.
Złoty
kolczyki Kasy Cha-
rych Włocławek, Paon.
Kilimankario
i ślaczki warstwy i
przybory na składzie
Ciepłowski, Warszawa
Złana 6.
Wyprowadz
obrazów religijnych
oleodruków różnej wiel-
kości, nitki ceny kos-
tu. Biuro „Renoma”
Kościuszki 11.
Sprzedam
wznowione meble
tanie widać moż-
no 23 i 26 km. od 4-6
po poł. Kilińskiego 17
m. 5. Oferty wstawi-
cie listem.
Sprzedam
8 morgów dobrej zi-
mi kol. hof. kościelnej
3 km. od sta. 11 Józef
Mikołaj w Rudki Re-
d. t. m.
Złoty
kolczyki Kasy Cha-
rych Włocławek, Paon.